

УДК 342.9(043.2)

Зіневич О.О., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Чулінда Л.І., к.ю.н., доцент

РЕКОМЕНДАЦІЇ ІКАО ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Всесвітня пандемія гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, негативно вплинула на більшість сфер міжнародного співіснування і спричинила блокування діяльності багатьох галузей, серед яких окреме місце посідає цивільна авіація. Внаслідок встановлених обмежень авіаційна галузь зазнала несприятливих наслідків. Через відсутність практики діяти саме за таких умов виникла потреба негайного реагування та удосконалення стандартів, які регулюють безпеку здійснення міжнародних авіаперевезень. Вагома роль у розробці

нормативно-правової бази та впровадженні цих стандартів належить Міжнародній організації цивільної авіації (ІКАО).

Зважаючи на статутну мету ІКАО, яка полягає у забезпеченні упорядкованого розвитку міжнародної цивільної авіації у всьому світі та дослідженні проблем організації міжнародної цивільної авіації, повітряних трас, створення аеропортів і аеронавігаційних засобів та оперативному реагуванні на них, ІКАО з початку лютого 2020 року регулярно оновлює аналіз економічних наслідків COVID-19 для повітряного транспорту та розробляє бюлетені й листи-рекомендації, що стосуються регулювання повітряних польотів у період пандемії COVID-19.

Усвідомлюючи важливість проблеми, 14 лютого 2020 р. ІКАО направила державам-членам рекомендації, наполегливо закликаючи їх розглянути і впровадити Стандарти і Рекомендовану практику цивільної авіації, що стосуються реагування на інфекційні захворювання [1].

Важливим кроком стало звернення ІКАО до держав-членів виконувати вимоги Додатка 9 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. «Спрощення формальностей» щодо вжиття заходів з офіційного оформлення їх членства в «Механізмі співпраці в цивільній авіації щодо запобігання та подолання загроз для здоров'я населення» (CAPSCA). Показово, що відповідно до рекомендацій ІКАО держава та приватний сектор повинні активізувати координацію та співробітництво для боротьби з поширенням COVID-19 і відновленням економіки, включаючи сектор авіації. ІКАО звертає увагу на те, що всі обмеження в галузі авіації, а також додаткове регулювання мають відбуватися відповідно до положень Чиказької конвенції [2].

Крім того, окремої уваги заслуговує Декларація, прийнята на 4-му засіданні 219-ої сесії 9 березня 2020 року у зв'язку зі спалахом COVID-19, на якій Рада ІКАО підтвердила своє прагнення непохитно стежити за ситуацією та надавати належну підтримку державам-членам у реалізації їхніх заходів реагування і свою готовність ужити додаткових заходів залежно від обставин [3].

Пандемія коронавірусу спричинила проблему, пов'язану зі збереженням дійсності сертифікатів, ліцензій та інших видів офіційних експлуатаційних дозволів для працівників у галузі авіації. У листі ІКАО для держав Генеральний секретар ІКАО д-р Фан Лю акцентувала: «З метою сприяння безпечним операціям у ці важкі часи я закликаю держави проявляти гнучкість у своїх підходах і водночас дотримуватися своїх зобов'язань за Конвенцією про міжнародну цивільну авіацію» [4].

Потужним кроком із запобігання поширення коронавірусної хвороби варто вважати розроблені ІКАО «Рекомендації державам щодо організації боротьби з інфекційними хворобами, які становлять серйозний ризик для здоров'я населення». Щодо конкретних прикладів рекомендаційних норм, які містяться в цьому акті, варто виокремити створення та функціонування надійної системи інформування органу охорони здоров'я про швидке прибуття хворого з підозрою на інфекційне захворювання, коли пілот повідомляє про це орган управління повітряним рухом, відповідно до положень пункту 8.15 Додатка 9 ІКАО; установа зв'язків (мережових контактів) на національному й міжнародному рівнях з метою обміну експертними знаннями та спільного використання ресурсів; у разі спалаху хвороби Договірним державам варто розгорнути інформаційно-роз'яснювальну кампанію серед населення про доцільність відстрочки поїздки особами, які бажають виїхати за кордон, і необхідності їх звернення за медичною допомогою в разі проявів ознак або симптомів хвороби, що викликає побоювання тощо [3]. Ці рекомендації були наслідком діяльності Робочої групи з питань авіаційного відновлення (CART), в рамках якої було прийнято оновлені правила щодо перевезення та обслуговування пасажирів, а також багажу.

Отже, з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, ІКАО у співпраці з ВООЗ створили значний масив міжнародних санітарно-епідеміологічних норм та рекомендацій, які спрямовані на безпечне здійснення міжнародних транспортних перевезень під час пандемії.

Література

1. ICAO issues new calls on COVID-19 response coordination. URL: <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/RU/ICAO-issues-new-calls-on-COVID-19-response-coordination.aspx>
2. Suggested COVID-19 aviation measures outlined in ICAO's state letter. URL: <https://www.internationalairportreview.com/news/114566/icao-state-letter-covid-19-aviation-measures/>
3. Лист ІКАО AN 10/1.1, AN 11/1.3.33, AN 11/6.3.32, AN 3/5.13, AN 4/1.2.29, AN 2/2.7, AN 13/2.1, AN 4/27 и AN 2/33-20/73 від 30 лип. 2020 р. URL: https://avia.gov.ua/wp-content/uploads/2020/08/List_30.07.2020.pdf
4. ICAO sets Standards and Recommended Practices (SARPs) for international civil aviation in accordance with the consensus views of its 193 Contracting States in order to achieve an acceptable level of flight safety. 2020. URL: <https://www.icao.int/safety/aviation-medicine/Pages/default.aspx>